

MISCELLANEA.

QUALITAS. — Lyciorum Legislator suis præcepit, ut quoties in luctum incidissent, veste induti muliebri fugerent; indicare volens, hujusmodi affectum muliebrem, et viro indignum esse. SENECA, in or. consol.

NECESSITAS. — Socrates rogatus, quomodo quis vitam tristitia, vacuum degeret? respondit, fieri non posse, ut, qui in civitate, vel familia habitat, et cum hominibus conversatur, non aliquando tristetur. MAXIM. serm. de dolor. ag. trist.

AUCTORES.

Joannes Buseus in Panario. V. eodem.
Alphonsus Rodrig. p. II. tr. VI. toto.
Mathias Faber conc. II. in Festo SS. Philippi, et Jacobi.
Josephus Langius in Polyanth. V. eod.
Laurentius Beyrlinck in theatro vit. hum. V. eod. et in Promptuario them. in Festo Omnium Sanctorum.
Hadrianus Lyraeus in lib. I. apoth. S. Ignatii apoph. VI.

VANA GLORIA.

QUOAD ESSENTIAM.

DEFINITIO. — Est inordinatus gloriae appetitus. Gloria autem nihil aliud est, quam clara aliorum de nobis, bonaque notitia, seu æstimatio, quæ si interius subsistit, *Fama* vocatur; si verbis probatur, *Laus* appetitur; si aliis signis exterioribus manifestatur; *Honor* dicitur. (S. AMBR. super Ep. ad Rom.) Circa hanc definitionem recte notant aliqui, vanam gloriam proprie non esse peccatum, sed peccati obiectum in alio existens, tamen sumitur improprie pro ipso actu voluntatis appetente talem gloriam, unde festus vana gloria diceretur. BEYRLINCK. in Thom. V. eod.

DIVISIO. — Dividitur a S. Thoma in tres species I. In eam, quæ quaeritur ex rebus transitoris, vel de non ente, vel de peccato. 2. In eam, quæ ab hominibus, et non a Deo, quaeritur. 3. In eam, quæ ad debitum finem non ordinatur. (S. THOM. II, II, q. cxxx, ar. 1.) Alii tres assignant *hujus vitii species*, juxta tres modos, quibus, quaeritur vana gloria. *Prima est, quando de simulata excel-*

*lentia quaeritur opinio, vel fama, uti hypocrite, et alii, qui fingunt false, et se artis eujuspiam esse peritos, faciunt. Secunda, si major quaeratur gloria quam par sit, aut de rebus indignis, uti jactabundi faciunt, et omnes, qui de opibus, et rebus inanibus gloriantur. Tertia, si apud eos, qui de rebus non possunt judicare, gloria quaeratur, sicut si quis coram imperitis disputaret, ut sapiens ab eis habeatur. (BEYRLINCK. Ibid.) S. Philippus Nerius alias tres vanæ gloriae species assignavit, quarum primam vocavit *dominam*, quia tunc vana gloria instar dominæ est, quotiescumque illa præcedit, et propter illam fit opus. Secundam vocavit *sociam*, quando homo non facit quidem directe opus propter finem vanæ gloriae, nihilominus in ipso opere percipit aliquam propriam complacentiam, et vanam gloriam. Tertiam dixit esse *servam* sive *ancillam*, quando ex opere operato consurgit vana gloria, a subito reprimitur; unde monere solebat suos dicens: Attendite diligenter, et ad minus curate, ne vana gloria sit domina. S. PULLIP. NERIUS, ap. Mansi, d. c. VI, n. 3.*

FILLE, ET ACTUS VANÆ GLORIAE. — *Septem* a S. Tho. assignantur, quæ tali modo demonstrantur: quia vana gloria consistit in manifestatione propriæ excellentiæ, sive veræ, sive fictæ: hæc autem manifestatio dupliciter fieri potest. Primo directe, idque vel per verba, et sic est *jactantia*: vel per facta, quæ si vera sint, et aliquid admirationis habeant, erit *præsumptio novitatum* (has enim solent homines magis admirari), si falsa sint, erit, *hypocrisis*. Secundo indirecte, quatenus scilicet vis ostendere, te non esse altero minorem, idque quadrupliciter: vel ratione intellectus, quod sit per *pertinaciam*, qua quis nimis inhaeret suæ sententia, nolens cedere alteri meliori; vel ratione voluntatis, quod per *discordiam* contingit, qua quis non vult consentire alteri; vel quoad verba, sicut *contentio* oritur; vel quoad facta, dum quis non vult exequi præceptum superioris, ne videatur minor, et est *inobediencia*. B. THOM. II, II, q. cccxxi, ar. 5.

Alios Actus vanæ gloriae sic poteris concipere.

Primus est, *sua facta vel dicta plus, quam oportet, æstimare*; ex hac enim æstimatione velut radice ipsa postea inanis gloriatio oritur.

Secundus est, *beneplacere sibi in suis operibus, aut dictis*, seu, quod idem est, gau-

dium, voluptatem ex eorum consideratione percipere.

Tertius est, *desiderare, ut ab aliis quoque cognoscantur, et æstimentur*, sicut bonam apud eosdem famam quis acquirat.

Quartus est, *desiderare, ut ab aliis non tantum interius concipiatur hæc æstimatio, sed exterius etiam prodatur, verbisque manifestetur*, in qua manifestatione *Laus* consistit.

Quintus, *variis artibus, modisque hanc aliorum de suis æstimationem, laudemque venari*.

Sextus, *etiam propriis verbis eadem deprecicare*: hoc predicatio proprio nomine *Jactantia* vocatur.

EX S. SCRIPTURA.

QUALITAS. — Omnis caro fenenum, et omnis gloria ejus, quasi flos agri. ISAIA, XL, 6.

Qui a semetipso loquitur, gloriam propriam quaerit. JOAN. VII, 18.

Si ego glorifico meipsum, gloria mea nihil est. JOAN. VIII, 43.

Dilexerunt enim gloriam hominum magis, quam gloriam Dei. JOH. XII, 41.

Non qui seipsum commendat, ille probatus est, sed quem Deus commendat. I. COR. V, 7.

Quasi qui apprehendit umbram, et persequitur ventum, sic et qui attendit ad visa mendacia.

Hoc scio a principio; ex quo positus est homo super terram, quod laus impiorum brevis sit, et gaudium hypocritæ ad instar puncti. JOH. XX, 4.

PSALM. — Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam. PS. CXIII, 9.

Cum feceritis omnia, quæ præcepta sunt vobis, dicite: Servi inutiles sumus, quod debimus facere, fecimus. LUC. XVII, 18.

Quid habes, quod non accepisti? si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non accepisti? I. COR. IV, 7.

Non efficiamur inanis gloriae cupidi, invicem provocantes. GAL. V, 2.

Attendite, ne justitiam vestram faciatis coram hominibus, ut videamini ab eis: alioquin mercedem non habebitis apud Patrem vestrum, qui in celis est. MATTH. VI, 1.

Nec glorieris in crastinum, ignorans, quid superveniens pariat dies. Laudet te alienus, et non os tuum: extraneus, et non labia tua. PROB. XXVII, 4.

Non gloriatur sapiens in sapientia sua: et

non gloriatur fortis in fortitudine sua: et non gloriatur dives in divitiis suis; sed in hoc gloriatur, qui gloriatur, scire et nosse me. JEREM. IX, 3.

DAMNUM. — Quomodo potestis credere, qui gloriam ab invicem accipitis; et gloriam, quæ a solo Deo est, non quaeritis. JOAN. VII, 46.

Ponite corda vestra super vias vestras. Seminastis multum, et intulistis parum: comedistis, et non estis satiati: bibistis, et non estis inebriati: operuistis vos, et non estis calefacti: et qui mercedes congregavit, misit eas in saeculum pertusum. AEG. EI, I, 7.

Percussus est Ephraim, radix eorum exsiccata est, fructum nequaquam faciens. OSEE, IX, 16.

Ventum seminabunt, et turbidinem metent; cumulus stans non est in eo: germen non faciet farinam: quod etsi fecerit, alieni comedant ex eo. Ibid. VIII, 7.

EX SS. PATRIBUS, ET DOCTORIBUS.

QUALITAS. — Inanis gloria hujus sæculi, fallax est suavitas, et infructuosus labor, et perpetuus timor, et periculosa sublimitas, initium sine providentia, finis sine penitentia. S. AUG. sub Ps. VII.

Tuba est omnis actus, vel sermo, per quam ipsa operis jactantia designatur; tuba ergo canere, est pompam vanæ laudis appetere. S. CHRYS. sup. Matth.

Laudamus mendaciter, delectamur inaniter, et vani sunt qui laudantur, et mendaces qui laudant. S. AUG. in quadr. epist.

Sæpe bono operi dum laus humana obviat, mentem operantis immutat, quæ quamvis quæsit non fuerit, tamen oblata delectat. S. GREG. in mor.

Omnia vitia superata marcescunt, et devicta per singulos dies infirmiora redduntur, hoc vero dejectum acrius resurgit ad luctum, et cum putatur extinctum, sua morte vivacius convalescit. Et hæc est subtilis inimici veritas, ut militem Christi propriis faciat telis occumbere, quem hostilibus armis non potuit superare. CASSIAN. I. I, Inst. c. VII.

Vitiorum auctor daemon in eo, quod non potest vincere vitii suis, vincit virtutibus alienis: Armis, quibus eliditur, surgit, et virtute, qua dejicitur, dejicit. Laudat, quæ se prospicit superari virtutem; ut victus pos-

sit captivare innocentem. B. FULG. *ep. 1, ad Ploham. c. xv.*

Si opera virtutum foras exierint, rarus est, qui hominum iudicia conspuat, et laudes humanas contemnat. S. CYPR. *ap. Alv. t. II, l. 1, p. 1, c. xv.*

Valde perfectorum est, sic ostenso opere, auctoris gloriam querere, ut de illibata laude nesciat privata exultatione gaudere. S. GREG. I. XXII, *mor.*

Odiū, quo apes fumum prosequuntur, significat eos, qui Deo mellificānt, nec re ulla aequē offendī, quam laudum humanarum fumo. S. BASIL. *in Aeset.*

Lubricus est humanā gloriā morbus; nam velut umbra corpus, ita gloriā ubique sequitur virtutem, etiam in intimas solitudines, ut eam maect, et perdat. S. HIER. *Ep. cLII, ad Eusto.*

Omnia vitia superata marcescunt, et devicta per singulos dies infirmiora redduntur; hoc vero devictum aeris convalescit. Cætera genera vitiorum eos tantum impugnare solent, quos in certamine superarint; hoc suos victores acrius insectatur, quātoque fuerit validius elisum, tanto vehementius victoriæ ipsius elatione congregitur. CASSIAN. I. XI, c. VII.

Hæc est spiritualium bonorum ratio, ut, cum ea summo labore constat acquiri, tam facile pereant, ut vix possit intelligi; et inde est, quod nos interdum sanctos putamus, quia luca de laboribus æstimamus, et detrimenta subsequētia deprehendere non valeamus; quam frequenter iudicationis malum, vanitatis, ac jactantiæ morbum, dum non sentimus, incurrimus? EUSEBIUS, *ho. viii, ad monach.*

Quas vires nocendi habeat humanæ gloriæ amor, non sentit, nisi qui ei bellum indixerit, quia, etsi facile est cuique laudem non capere, dum negatur, difficile tamen est ei, non delectari, cum offertur. S. PROSP. *c. cxvii, de Sent.*

Cum per accepta bona reprobi in sua laude se elevant, ipsis muneribus contra largitorem pugnant. GREG. VIII, *mor.*

Mirabile vanæ gloriæ genus est, ut non possit putari sanctus, nisi scleratus appareas. BERNARD. *sup. Cant. serm. 1.*

Immensa presumptio est a seniore sibi reverentiam exigere, silentium imperare meliori. GREGOR. *in mor.*

Nulla præsumptio perniciosior, quam de propria iustitia ac scientia superbiere. AUG. *super Eccl.*

Vana gloria atque jactantia non tantum in pompa, et nitore, sed etiam in sordibus est. *Idem, l. II, de serm. Dom. in monte.*

Gloria inanis ubique arcem tenet. CHRYS. *sup. Matth. hom. XII.*

FUGA. — Joseph, cum domum, et omnia bona Ægypti domini sui sibi credita sciret, dominam non ignoravit exceptam, et ob hoc non acquievit contingere. *Non est, inquit, ex omnibus bonis domini mei, quod non in mea potestate sit, vel non tradiderit mihi, præter te, quæ uxor ejus es.* Mulierem noverat gloriam esse viri, et iniquum sibi judicabat vice contraria ingloriam facere eum, qui se fecerat gloriosum. Advertit homo Dei sapientia prudens, virum uxorem fortiter tamquam propriam zelare gloriam, sibi que ipsi retinuisse servandam, non alii credidisse, et manum ad non concessum extendere non presumpsit. Quid ergo? Homo zelat gloriam suam, et Deum audent velle fraudare de sua, quasi non zelante? Sed audi, quid dicit: *Gloriam, inquit, meam alteri non dabo.* Quid ergo dabis nobis, Domine? S. BERN. *serm. XIII, in Cant.*

Secura tunc erit unicuique laus a Deo, his dumtaxat, qui humanas laudes contempserint. Nam gloria est in confusione eorum, qui terrena sapiunt, dicente etiam David: *Qui hominibus placent, confusi sunt, quoniam Deus sprevit eos.* Fratres, si hæc scitis, nemo vestrum velit laudari in vita sua, quia quicquid hic favoris captas, quod ad Deum non retuleris, ipsi furaris. Tibi enim unde gloria, putride pulvis, tibi unde? De vitæ sanctitate? *Sed spiritus est, qui sanctificat;* spiritus dico, non tuus, sed Dei. Et si prodigiis, aut signis effulgeas, non manu tua font, sed virtute Dei. An blanditur popularis favor, quod verbum bonum, et bene forte de-promiseris? Sed Christus donavit os, et sapientiam; nam lingua tua quid, nisi calamus scribæ? hoc ipsum mutuo accepisti. *Idem.*

Noverat Apostolus, gloriam propriam esse Creatoris, non creaturæ; secundum illud: *Gloriam meam alteri non dabo, itemque: Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam.* Sed consideravit, rationalem creaturam adeo affectare gloriam, ut, aut vix, aut nunquam, ab hoc compesci desiderio possit, quippe quæ ad imaginem facta est Creatoris propterea secundum datam sibi a Deo sapientiam, saluberrimum adinvenit consilium dicens: *Quandoquidem persuaderi nobis*

non potest, non gloriarī, saltem qui glorietur, in Domino gloriētur. Idem, de tripl. glor.

Porro honoris esse negligentem, maximo labore indiget magnæ philosophiæ, et animæ eujusdam angelicæ, et quæ ipsum verticem cardinis cælestis attingerit, certum argumentum. S. CHRYS. *hom. II, ad Tit.*

Nec satis religiosa velis videri, nec plus humilis, quam necesse est, ne gloriam fugiendo quæras: plures enim paupertatis, misericordiæ, atque jejuniū arbitros declinantes, hoc ipso cupiunt placere, quo placere contemnunt, et mirum in modum laus, dum vitatur appetitur. S. HIER. I. II, ep. XVII.

Valde cavendum est vitium, quod de victoria surgit vitiorum. RUC. CAR. *in Ps. VII.*

O insipiens, quid tibi prodest hominum memoria, si ubi es, torqueris; et ubi non es, laudaris? S. CHRYS. *sup. Matth.*

Quisquis ex deteriore jam melior esse cœpit, caveat de acceptis extolli virtutibus; ne pravius per vanam gloriam corruat, quam prius per lapsum vitiorum jacebat. ISIDOR. I. I, *de summo bono.*

Laus sua justos cruciat, iniquos exaltat; sed justos, dum cruciat, purgat; iniquos, dum lætificat, reprobos monstrat. S. GREG. *in mor.*

Nescit laudem, cum suppetit, fugere, quia ad hæc didicit, cum desset, anhælaré. *Idem, in Pastor.*

Qui pro virtute, quam agit, humanos favores desiderat, rem magni meriti vili pretio venalem portat; unde cæli regnum mereri potuit, qui nummum transitorii sermonibus quaerit. S. GREG. I. VIII, *mor. c. XXVIII.*

Inventus thesaurus absconditur, ut servetur, quia studium cælestis desiderii a malignis spiritibus custodire non sufficit, qui hoc ab humanis laudibus non abscondit. In presenti etenim vita quasi in via sumus, quæ ad patriam pergitur; maligni autem spiritus iter nostrum quasi latroneuli quidam obsident. Deprædari ergo desiderat, qui thesaurum publice portat in via. S. GREG. *ho. XI, in Evang.*

Stultus ut luna mutatur; quia, sicut luna modo splendet sine fervore, modo plena, modo exigua, modo nulla videtur (mutatum siquidem lumen nunquam in eodem statu permanet) ita qui conscientias suas in alienis labiis posuerunt, modo magni sunt,

modo nulli, secundum quod adulantium linguæ vel vituperare placuerit, vel laudare. S. BERN. *s. de nat. S. Jo. Bapt.*

Oves non tondentur in hyemem, sed in æstate, ne asperitate hyemis opprimantur. Hyems est vita præsens, æstas vero futura. Oves in hyeme tondet, qui causa inanis gloriæ opera sua æstimat; in æstate vero, qui pro vita æterna laborat. STEPHAN. CANTUAR. *in c. XV, Deut.*

Nonne dementia est, cum habeas theatrum in cælo constitutum, spectatores tamen in terra tibi deligere? Athleta, ubi certat, ibi et probari capit. Tu cum in superioribus certes, in inferioribus coronari quaeris? Videamus tamen, si placet, coronas. Illa quidem superbia constat, hæc autem invidia; quædam ex ironia, et adulatione, propter pecunias, et alia; nonnulla etiam ex servili ministerio. Quæmadmodum enim pueri ludentes ex feno coronas alicui imponunt, coronatum autem suum post tergum irrident; sic sæpe fit, ut qui te in faciem prædicant, apud semetipsos clanculum subsannent. S. CHRYS. *ho. XVII, in epist. ad Rom.*

Nemo satellitum in hujus sæculi regis, iis omissis, quibus coronato Regi, et in solio sedenti placere oportet, graucolorum voces, musæcarum, et culicum obvolantium stridores prosequitur. Neque enim iis ulla ex parte potiores hominum laudes inventiuntur. S. CHRYS. *ho. XXVIII, in Joan.*

Fugiendo gloriam Paula merebatur, quæ virtutem quasi umbra sequitur, et appetitores sui fugiens, sequitur contemplores. S. HIERON. *in vita S. Paulæ.*

DAMNUM. — Time sagittam, leviter volat, leviter penetrat; sed dico tibi, non leve infligit vulnus, cito interficit. Nimirum sagitta hæc vana gloria est. S. BERN. *in serm.*

Cum per accepta bona reprobi in sua laude se elevant, ipsa muneribus contra largitorem pugnant. Inde quippe contra dantem superbiunt: unde et amplius humiles esse debuerunt. S. GREG. I. VIII, *mor.*

Qui inchoat virtutis ab humano honore laudem receperit, quasi ligni plantati fructus ante tempus comedit. *Ibidem.*

Quasi latroneulus est appetitus laudis humanæ; qui recto itinere gradientibus ex latere jungitur, ut ex oculis educto gladio gradientium vita trucidetur. *Idem, l. XXII, mor.*

Inanis gloria est dulcis spiritualium operum expoliatrix, jucundus animarum nos-

frarum hostis, blandissima bonorum nostro-
rum deprædatrix, eademque mellis illita
fraudis suæ coloratrix, et mortiferi homi-
num mentibus pœculi porrectrix, quod ea de
causa facit, ut vitio se illi avidius ingurgi-
tent homines, nec ulla illius expleantur sa-
sietate; dulce enim quid imperitis est gloria.
S. BASIL. *const. mor. c. xx.*

Qui plus gaudet laudari se, quam donum
tuum habere, unde laudetur, iste, te vitu-
perante, laudatur ab hominibus. Et melior
jam est ille, qui laudavit, quam iste, qui
laudatus est; illi enim placuit in homine
donum Dei, huic placuit amplius donum
hominis, quam Dei. S. AUG. I. X, *cons. c.*
XXXVI.

Sub hoste, quem prosternit, moritur, qui
de culpa, quam superat, elevatur. S. GREG.
I. XX, *mor.*

Quicumque se, dum benefacit, extollit,
majorem culpam superbiendo peragit, quam
bonam mercedem largiendo; fitque nudus,
dum nudum vestit, et fit deterior, dum pu-
tat meliorem. *Ibid.*, I. XX, *mor. c. xiv.*

Mater gehennæ est inanis gloria, ignem-
que illum vehementer accendit, vermemque
pestiferum confovet. S. CHRYS. *ho. xxxv, in*
ep. 1, ad Cor.

Intolerabilis quædam ebrietas est vana
gloria: quem suæ subiecit ditioni, is ægre
in sanitatem restituitur. Et quam pestifera
tæbe infecit animam, a cælo abscedens
terræ affigit, neque amplius sinit, ut ad ve-
ram lucem possit dirigere intuitum; qui
enim hoc morbo afficitur, nullo præceptore
omnia sua sponte operatur, quæ aliis placere,
arbitratur: ut aliis admirationi sit, præceps
agitur. S. CHRYS. *ho. xx, in Jo.*

Eleazer in prælio Elephantem feriens stravit,
sed sub ipso, quem extinxit, occubuit.
Quos ergo iste significat, quem sua victoria
oppressit, nisi eos, qui vitia superant, sed
sub ipsis, quæ subieciunt, superbiendo suc-
cumbunt? quasi enim sub hoste, qui de culpa,
quam superat, elevatur. S. GREG. I. XIX,
mor. c. xiii.

Pestis insidiosa, inquit, laudis amor, clam
etiam per cuniculos quosdam in hominis
mentes irrepit, dum virtuti incumbunt, atque
ipsa opera sancta absque strepitu maxima
cum quiete emedullant, solisque relictis ina-
nibus paleis, absque ullo sensu perditis,
cuncta, quæ iatus sunt, auferunt. FRANC.
LUCÉBURG. *in cap. vi, Matth.*

EX LIBELLO DE IMITATIONE CHRISTI.

Brevis gloria, quæ ab homine datur, et
accipitur. Mundi gloriam semper comitatur
tristitia. Bonorum gloria in conscientis eor-
um, et non in ore hominum. L. II, c. vi,
§ 1.

Qui veram, et internam gloriam deside-
rat, temporalem non curat. Et qui tempo-
ralem requirit gloriam, aut non ex animo
contemnit, minus amare convincitur celestem. *Ibid.*

Plena veritate, et gloria cœlesti non sunt
vanæ gloriæ cupidi. In Deo confirmati, et
fundati nullo modo possunt esse elati. L. II,
c. x, § 4.

Vere inanis gloria mala pestis, vanitas,
maxima, quin a vera trahit gloria, et cœlesti
spoliat gratia; dum enim homo complacet
sibi, displicet tibi: et dum inhiat humanis
laudibus, privatur veris virtutibus. L. III,
c. xl, § 4.

Non placeas tibi ipsi de habitate, aut in-
genio tuo, ne displiceas Deo, ejus est to-
tum quidquid naturaliter habueris. L. II,
c. vii, § 2.

Omnis gloria humana, omnis honor tem-
poralis, omnis altitudo mundana, æternæ
gloriæ comparata, vanitas est, et stultitia.
L. II, c. xiv, § 6.

Quid est omnis caro in conspectu tuo?
numquid gloriabitur lutum contra forma-
tem se? Quomodo potest erigi vaniloquio;
ejus cor in veritate subiectum est Deo; non
enim totus mundus eriget, quem veritas
sibi subiecit: nec omnium laudantium ore
movebitur, qui totam suam spem in Deo fir-
mavit, Nam et ipsi, qui loquuntur, ecce om-
nes nihil, deficient enim cum sonitu verbo-
rum: Veritas autem Domini manet in æter-
num. L. III, c. vi, § 2.

Qui extra se voluerit gloriari, vel in ali-
quo privato bono delectari, non stabilietur
in vero gaudio, neque in corde suo dilata-
bitur, sed multipliciter impediatur, et an-
gustabitur. Nihil ergo tibi de bono adscri-
bere debes, nec alicui homini virtutem at-
tribuere, sed totum da Deo sine quo nihil
habet homo. Hæc est veritas, qua fugatur
gloriæ vanitas. L. III, c. vi, § 2.

Qui totum Deo adscribit, quidquid boni
acceperunt, gloriam ab invicem non quæ-
runt, sed gloriam, quæ a solo Deo est, vo-
lunt, et Deum in se et in omnibus Sanctis

laudare super omnia cupiunt, et semper in
idipsum. L. III, c. x, § 4.

Qui nullum pro se extrinsecus testimo-
nium querit, liquet, quod totaliter se Deo
commisit; non enim qui seipsum commenda-
t, ille probatus est, sed quem Deus commenda-
t. L. II, c. vi, § 4.

Facile erit contentus, et placatus, cujus
conscientia munda est. Non est sanctior, si
landaris: nec vilior, si vituperaris. Quod es,
hoc es, nec major dici vales, quam Deo teste
sis. *Ibid.* § 3.

Si dederit homo omnem substantiam
suam, adhuc nihil est. Et si fecerit peni-
tentiam magnam, adhuc exiguum est. Et si
apprehenderit omnem scientiam, adhuc longe
est. Et si habuerit virtutem magnam,
et devotionem nimis ardentem, adhuc multum
sibi deest, scilicet unum, quod summe
sibi necessarium est. Quid illud? Ut omni-
bus relictis se relinquat, et a se totaliter
exeat, nihilque de privato amore retineat;
cumque omnia fecerit, quæ faciendâ no-
verit, nil se fecisse sentiat. L. II, c. xiii,
§ 4.

EXEMPLA CATHOLICA EXTERNA.

FGA. — Christus de seipso dixit: Ego
non quero gloriam, meam, sed ejus, qui
misit me. (Jo. viii, 30.) Et alias frequenter,
cum alios vel a lepra, vel alio morbo cura-
vit, dixit: Vide, nemini dixeris. (MATTH.
viii, 4.) Super quæ verba S. Chrysostomus
ait: Ideo nulli dicere jubet, docens non di-
ligere ostentationem et honorem; nam quod
alio loco sanatum a se Christus jubet benefi-
cium publicare, non divulgari seipsum jus-
sit, sed dari gloriam Deo. (Luc. viii, 36.)
Narra, inquit, quanta tibi fecit Deus. Per
hunc ergo leprosum instruit nos, non esse
vanæ gloriosos, per istum autem non esse
ingratos, sed omnia ad Dei laudem referre.
S. CHRYS. *ho. xxviii, in Matth.*

Idem binos illuminans cæcos præcepit eis:
*Videte, ne quis sciat, illi autem exeuntes dif-
famaaverunt eum in tota terra illa.* In quem
locum ita commentatur. D. Gregorius. Sed
querendum nobis est, quid sit hoc, quod
ipse Omnipotens, cui ipsum est velle, quod
posse, et taceri virtutes suas voluit, et ta-
men ab his, qui illuminati sunt, quasi invi-
tus indicatur? nisi quod servis suis se se-
quentibus exemplum præbuit, ut ipsi qui-
dem virtutes suas occultare desiderant, et

tamen ut alii eorum exemplo proficiant, in-
viti, et quidem sua occultando, seipsum cus-
todiant, sed dum produntur inviti, bona ad
proximos suos exempla transmittant. S. GREG.
I. cit.) Bene notat D. Bernardus, quod Filius
Dei Rex gloriæ non poterit subjectus esse
vanæ gloriæ; cur igitur semper ostendi se
alienum? Numquid inane gloriam metue-
bat? quid timebat ab inani gloria, qui est
gloria Patris? utque timebat, sed non sibi,
timebat nobis ab illa, quibus noverat esse ti-
mendum, nobis cavebat, nos instruebat. S.
BERN. s. ii, *de Epip.*

B. Virgo, cum S. Elisabeth eam laudare,
et inter mulieres benedicam dicere copias-
set, mox ad Deum refundens eas laudes dixit:
Magnificat anima mea Dominum. (Luc.
i, 47.) Sanct. Thom. Villan. existimat; B.
Virg. nulli prorsus, neque etiam ipsi Jose-
pho sponso suo revelasse altissimum illud
secretum, tametsi ipsum videret totum an-
xiosum, secretumque ad ipsum pertinere cœles-
tis illius partus educationem, sed expectasse
tempus, quo ei ex parte Dei Patris per cœ-
lestem nuntium hoc ipsum declaratum fuit.
MANSI, *dis. v, n. 8.*

Joah Dux militiæ cum regiam civitatem
Rabat oppugnaret, jamque in sua fere po-
testate haberet, nuntios ad Regem misit di-
centes: Nunc igitur congrega reliquam par-
tem populi, et obside civitatem, et cape
eam, ne, cum a me vastata fuerit urbs, no-
mini meo adscribatur victoria. II. *Reg. x.*

S. Petrus, cum ob claudum ab eo sana-
tum populus vehementer obstupesceret, et
ad ipsum quasi gratulaturus accurrisset,
eidem dixit: Viri Israelitæ, quid miramini
in hoc, aut nos quid intuemini, quasi nostra
virtute, ac potestate fecerimus hunc ambu-
lare? Deus Abraham etc. *Act. ii, 12.*

S. Bernardus cum ob varia, plurimaque
mîraacula multum ab aliis laudari, et æsti-
mari se adverteret, in hæc verba prorupit:
Ex Scripturis didici, signa fieri vel per per-
fectos, vel per fictos, Ego nec perfectionis
mihî sum conscius, nec fictionis. Nihil ergo
mihî ex signis istis, quandoquidem meæ illa
famæ magis, quam vite noverim exhiberi,
nec ad meam fieri commendationem, sed ad
commemorationem potius, ad fructum au-
tem aliorum et ad fovendum de iis bonam
opinionem. (SURIUS, *in Vit. c. vi.*) Sed et
alias si a vana gloria se tentatum adverte-
bat, dicere solitus est: Propter te non
cepi, propter te non desinam. SURIUS, *in Vita.*

S. Gregorius Turonensis Episcopus semper Reliquias Sanctorum e collo gestabat, ut, quoties miraculum eederet, non suis meritis, sed Reliquiarum beneficio adscriberet.

S. Udalricus Augustanus Episcopus, cum die Jovis sancto visi essent cum eo sacrum facientes SS. Fortunatus, et Adalbero Antecessores, dextra quoque manus consecrans tempore consecrationis super eum apparuisset, tempore communionis clericis, qui viderant, porrecta, os compressit, ut visum occultarent, et post sub pœna vite amittendæ vetuit, ne patefacere. Eadem de causa cum morbum eadem curare posset, publice id petentibus negavit. *Sar. in Vit. 4 Jul.*

Sanct. Nicolaus Episcopus ad pauperes filias eleandas argentum occulte per fenestram iniecit : et tertio hoc faciens, ubi se conspectum advertit, celerrime proripuit. *Sar. in Vit. 6 Dec.*

S. Eligius Episcopus cum cæco largam elemosynam obtulisset, illeque manu subtrahens, potius oculorum usum restitui sibi petisset manu mendici arrepta dixit : Tu, amice, necdum nosti te signare, debeo itaque te. Similique signum crucis fronti imprimens visum restituit, totumque miraculum fidei hominis attribucendum asseruit. *Sar. in Vita.*

De S. Thoma Aquinate produnt historiae, eum per omnem vitam nunquam vana gloria fuisse elatum, sive ex profundissima, qua excellerebat, cognitione, sive ex intellectu ipsius vere angelico, sive ex aliis amplissimis donis, quæ in ipsum divina bonitas plenu manu effuderat. Vid. de eodem num. 20 *Sar. in Vita 7. Mart.*

S. Gulielmus Episcopus Parisiensis cum aliquando a vana gloria se pulsatum advertisset, recede, aiebat, recede, o gloria, et vade ad Deum, ad quem solum pertinet.

B. Clara de se dixit, se, si a toto mundo honoraretur, nullam mutationem in se, et nec initium vanæ gloriæ habituram; nec si ab omnibus vilipenderetur, et vituperaretur, ob id turbatum iri. *Vita p. 2, c. xxvii.*

Sara sacrarum Virginum Antistita, cum dæmonem tredecim annis impugnantem vicisset; illeque ipsi in faciem diceret : Vicisti me, Sara, vicisti : Respondit illa : Non ego te vici, sed Dominus meus Jesus. *Daex. l. II, Amuss. c. IV, § 5.*

Joannes Avila si quando ad utilitatem

eorum, quibuscum agebat, quidpiam dicendum incidere, quod sibi alias accidisset, semper istud velut de tertia persona dexterime enarrasse dicitur. *Lyræus in apoph. S. Iyn. l. III, f. 443.*

S. Augustinus non obstante, quod damna hujus vitii optime cognosceret, et contrarium ageret, dolenter conquerebatur : Hoc mihi ipse canto quotidie, et tamen vehementer cum adversario dimicans sæpe ab eo vulnera capio, cum delectationem oblatæ laudis mihi auferre non possim. *S. Aug. Epist. LXIV, ad Aur.*

De S. Dominico legitur, quod, cum predicando, et concionando, copiosissimam animarum collegisset messem, ac propterea ab omnibus ei applaudebatur honorisque exhiberentur maximi, fugæ se dedit : interrogatus, cur id fecisset, respondit : Quia plures ibi me honorant, hic vero omnes me ingignant : quod dixit eo in loco, ad quem se receperat, ubi plurimos videlicet habebat persecutores, et continuas cum hæreticis controversias. *Vita l. IV, c. x.*

S. Antonius innumerabiles dæmonum assultus sustinuit; præsertim vero eo tempore, quando jam in perfectione religiosa viteque sanctitate nullum profecerat; nihil tamen effecerant, sed semper confusi, et fatigati abierunt. Unde unus formam in se suscepit adolescentis Æthiopsis, et ante pedes servi Dei se prosternens dixit : Multos ego decepi, multosque magnæ etiam sanctitatis viros ad lapsum protraxi, et seduxi; sed a te me fateor victum. Quo stratagemate extutatus serpens athletam Christi ad vanam gloriam pertrahere sperabat, et pertraxisset fortassis, nisi Deus dæmonis astutiam ei manifestasset. *MANST, disc. v, n. 10.*

De Sancto Philippo Nerio in ejus vita sequentia leguntur : Multi quotidiana ejus gaudentes conversatione observarunt, quod in suis actionibus nunquam propriam habuerit complacentiam; ita humilis extitit, ut sicuti de Sanct. Thoma Aquinate legitur, vanæ gloriæ nullum prorsus senserit stimulum, curam insuper omnem adhibuit, uti hanc conquirent virtutem; et quemadmodum Sanct. Joannes Evangelista continuo suis inelamabat discipulis : *Diligite eos in vicem, ita Philippus aliud non dicebat, nisi : Estote humiles, idque semper urgebat. Quapropter, cum die quodam, Franciscus Maria Tarugi sermonem haberet, magnoque fer-*

vore spiritus exaggeraret excellentiam, et utilitatem patientiæ, idque cum universali audentantium applausu, sanctus Pater audiens hunc discursum, quia suspicabatur verbi divini præconem vana inde corruptum esse gloria, solito more suo strepitum excitare cepit, ac surgens postmodum, manque columnam vicinam compulsans, omnium auditorum ad se pertraxit vultus, quod tam diu continuavit, quousque sermoni fuit impositus finis; at quamprimum Concionalor e Cathedra descendit, ipse ascendit, altaque voce dixit : neminem e Congregatione sua habere occasionem sese jactandi, et superbiendi, eo quod nullus in eam usque horam inventus fuisset, qui minimam sanguinis guttam pro Christi amore profudisset; bene quidem ex illius servitio, et sequela reportasset, ac reportare continuo honorem, et reverentiam; et hanc materiam satis dilatata cum magna ascultantium ædificatione. Exhortatur suos, insuper, Dominum Deum orarent, ut, si quam eis dignaretur elargiri virtutem, ad donum aliquod, prorsus celarent, quatenus se continerent in humilitate, nec superbiendi caperent occasionem; unde quotiescumque aliud dicebant, quod in eorum resultabat laudem, subito respondens dicebat : Secretum meum mihi, secretum meum mihi. *MANST, dis. vi, n. 4.*

Sanct. Joannes Apostolus, qui Evangelistæ fungebatur officio, in sua historia simul mentionem facere voluit specialis eximique illius honoris a cœlesti suo Magistro sibi exhibitum, quod videlicet supra pectus Domini in cœna recubuerit, ast ne desuper gloriari sibi que complacere videretur, loquitur et ipse de se in tertia persona? Erat recumbens unus ex discipulis ejus in sinu Jesu, quem diligebat Jesus. Ubi bene observat Sanct. Cyrillus Alexandrinus : Nomen suum celavit, ne inanis ejusdæ gloriæ causa diligeret se a Christo dicere videretur. Diceres fortassis aliquantulum saltem propriæ laudis ex suo proflixisse calamo, cum scribit : Discipulus ille erat notus Pontifici. Verum respondeo, ipsum hoc scribendo voluisse potius tegere, et celare amorem suum quem præ aliis Apostolis habebat excellentiorem in Christum, dum ipsum in passione semper secutus fuit; hanc enim continuam sequelam suam palliavit hoc prætextu, quasi familiaris, et amicus aulæ huc accesserit. (*S. Cyrillus Alexand. l. IX, in l. c. c. xv.*) Animadvertite (ait Div. Chrysostomus) quomodo pro-

priæ laudi demit, ne quis enim diceret, quomodo omnibus aufugiens ipse ingressus est, causam avertit, quod esset notus Pontifici.

Sanct. Thomas Aquinas semotus fuit ab omni umbra vanæ gloriæ, ut, tametsi tempore suo totius Christianitatis fuerit oraculum, tum ob eminentem suam sapientiam, tum etiam ob admirabilem sanctitatem, nunquam nec per umbram infestatus fuerit a vana aliqua complacentia; unde in vita ejus postremo in lucem edita a P. Paulo Frigerio Ordinis sui sacerdote, legitur, quod a primis annis hostis extiterit applausus popularis in studiis, et ad imitationem Sanct. Ephrem Syri, desideraverit non videri sanctus, sed potius esse : nunquam ex ore ejus audita fuerint verba propriæ estimationis, nunquam etiam in anima sua senserit delectationem, aut complacentiam vanæ gloriæ : unde cum bona occasione dixit, et confessus est P. Reginaldo : Deo gratias ago immortales, cum inanis superbie morbo nunquam laboraverim. (*Vita l. II, c. XIX.*) Vid. etiam de eodem, num. XVIII.

In vita S. Ruggerii Ordinis S. Francisci legitur, quod post eximia a Deo recepta dæmoni patri suo spirituali dixerit. Quid habet homo, de quo gloriari possit? De gratiis et donis, quæ ex liberali Dei manu suscipit, tamquam de re sua, quæ ad ipsum solum pertinet, gloriari potest? Solebat insuper dicere, quod, si ipse omnium hominum esset probissimus, et integerrimus, id non ob aliam causam et finem sciri desideraret, nisi ut Deus laudaretur in donis suis, quibus et infinita sua bonitate vilissimum quoque honoravit vermem. Hac munus humilium cogitatione, et opinione, nunquam ullum vanæ gloriæ passus est stimulum. *MANST dis. vi, n. 10.*

DAMNUM. -- Ezechias Rex, quia suos thesauros omnes Assyriis ostentavit, graviter a Propheta increpatus, et gravis in filios punitus est, a quo Assyrii omnes illas divitias abstulerunt. *IV. Reg. xx.*

S. Pachonius Monachus asserentem se duas uno die storeas contexuisse, et vanam inde gloriam capientem, non modo graviter increpuit, se i insuper præcepit, ut storeas ante fratres suos humeris portans rogaret, ut Deum pro se precarentur, et veniam peteret, ut qui duas storeas pluris, quam regum cœlorum, fecisset. Denique injunxit etiam, ut per quinque menses cella inclusus,

et a nemine visus binas quotidie storeas conficeret. *Vita S. Pachom.*

B. Clara de monte Falco propter exiguam tentationem vanæ gloriæ subtractus fuit a Deo annis quindecim Divinæ dulcedinis, et spiritualis illuminationis influxus; nec prius potuit eum recuperare, quamvis multis lacrymis, jejuniis, ciliciis, flagellis, et orationibus pro eo instaret. *SALUT. in speculo p. 4, c. XII.*

EXEMPLA DOMESTICA.

S. Ignatius, licet ab initio vehementer a vana gloria fuerit tentatus, id tamen Dei misericordia postea est consecutus, ut per multos annos, antequam e vita discederet, nullam inanis gloriæ cogitationem haberet; imo dicebat, nullum se vitium minus, quam vanam gloriam timere, quæ ex ignorantia plerumque, et cæco sui amore ortum habet, et vel cedros ipsas Libani evertere solet. (R. l. V, c. III.) Sed et magnus Hispaniæ Prælati de ipso narravit, quod rogatus aliquando, quoniam modo ipsi mentalis oratio succederet, responderit, nolle se id dicere, nisi id quantum utilitati aliorum deserviret; illud enim vanitatis, hoc charitatis, necessitatisque esse. (Rond. p. 4, n. III, c. VI.) Alias dicere solebat: Ut sanus sim in his, quæ ad Deum pertinent, vehementius tamen mihi verendum est, et cavendum ab his, qui me temere inflant: laudantes eum me flagellant. *FAB. con. III, in fer. cimer.*

S. Franciscus Xaverius aiebat: eum, qui non segnitè suos defectus, et peccata considerat, aliud, si a mundo laudetur, cogitare non posse, quam quod ridere ipsum, subsannare velit, nec aliter accipere laudes illas, atque encomia, quam pro vera ignominia, et injuria: novit enim, omnem suam substantiam tanquam nihilum esse in conspectu Dei. *Vit. l. VI, c. XV.*

S. Franciscus Borgia, cum aliquando ab aliquo variis titulis, et encomiis compellatur, fassus eidem est, se plus titularum illorum enarratione, quam longo, quod paulo ante confecerat, itinere, fatigatum fuisse. *Vit. l. IV.*

P. Franciscus Suarez, licet ad summum famæ fastigium pervenisset, candide tamen fatebatur, nulla se vanæ gloriæ titillatione moveri. Vitabat hominum congressus, quantum poterat, ne, ut fit inter invitandum, laudibus oneraretur; id vero cum fiebat,

mox rubore suffusus manu vultum tegebat. *Vit. l. de Ang. præfata.*

Cum Christophorus Gonsalvus magna cum laude cursum theologicum in Hispania perageret, et ob id vana gloria tentaretur, effecit, ut, salvis studiis, putarent alii, parum ipsum scire; a quo tempore ad excelsum orationis donum promotus est. *Vit. P. Bat. Alv. c. XLVI.*

Josephus Anchieta ita virtutes suas arte admiranda humilitatis velo obtegebat, ut ipsam etiam humilitatem deprimeret, non enim ille sua facta elevando, humilitatem præferbat, sui ludibrio venerationem accipiens (versuta siquidem est plurimorum improbitas, cum ipsum honorem, quem spernere videntur, ambiunt quam maxime): sed splendorem, qui ex eo erumperebat, ne emanaret longius, per multam dissimulationem obscurabat. *Vita l. V.*

Bernardus Picinus, cum in tota Sicilia tam scientiæ, quam virtutis fama celeberrimus esset, ultro P. Generalem exoravit, ut in Italiam migrare. Tiburicum ignotus pueros docere grammaticam posset. *Lyreus, l. III, apoph. S. Ign. XII, f. 447.*

EXEMPLA PROFANA.

QUALITAS. — Cum Diogenes aliquando in summo frigore pene nudus in aquis congelatis consideret, ideoque plebs spectans commiseratione tangeretur, superveniens Plato adstantes dixit: Si hujus hominis miseri vultus, eumque hæc molestia liberare, discedite. Significans hoc dicto, id Diogenem tantum vanæ gloriæ occupandæ studio fecisse. *LAERT. l. VI.*

Meneceates Medicus, cum Jovis titulum affectaret, Philippus Macedonum Rex eum ad convivium quidem invitavit, sed solam acceram apponi, et sufficit velut Deo fieri jussit; unde fame, et siti urgente tandem hominem se fassus est. *ÆLIAM. l. II, var. histor.*

Plinius de se ipso scripsit: Ego vero celebritate nominis mei gaudere non debeo; ego vero gaudeo, et gaudere me dico, et cur. Quia nescio, quis alteri dixerit: Vides hunc? Plinius est. *PLIN. l. IX, Epist.*

Architectus quidam Venetianus pro duabus insignibus columnis erectis, non aliam petiit mercedem, quam ut Jusoribus quibuscumque fieret libertas sub ea quocumque modo ludendi. *Fab. in auct. th. v, in Dom. III, post Epiph.*

Hanon Dux Carthaginiensium multo labore docuit aves cavea inclusas hæc verba: Hano non est Deus, pronuciare: sed illæ libertati reddite ad suum naturalem redierunt cantum, nec Hanonis amplius meminere. *Idem Dominic. IV, Post Pent. c. III.*

Japonia, operarii, licet magna illis pro labore merces offeratur, tristes tamen recedunt, si duo illa verba: Optime laborastis; non audiant. *Mæffus. in Hist. cit.*

Herostratus quidam vanæ gloriæ cupiditate ductus Dianæ Ephesiæ templum incendere ausus est, ut opere pulcherrimo consumpto, nomen ejus per universum terrarum orbem diffunderetur. *MAT. l. VIII.*

Lysander Lacedæmonius ductus est ipse vanæ gloriæ desiderio; Chærilum Poetam secum semper habebat, ut carminibus celebraret, quæ ipse armis atque virtute gessisset. *B. FULG. l. VIII.*

Empedocles Philosophus famam sibi comparare studeus, cum Panthiam Agrigentanam in gravi morbo curasset, atque ob id se pene pro numine coli animadvertisset, immortalitatis atque famæ studio incensus Æthnam insulit atque medios ipsius in ignes se coniecit. *Idem ib.*

Huius vanæ gloriæ desiderio incensus M. T. Cicero, longa epistola a L. Lucejo civè Romano petiti, ut Catilinariæ conjurationis historiam seorsim ab aliis rebus ad propagandam nominis sui famam scribere vellet: neque abstulit illud quoque deponere, ut in ea etiam aliquid amicitiae daret, ipsoque vivente ederet, ut vivens gloria sua perfrui possit. Adeo enim magna est in plerisque hæc gloriæ sitis, ut quamquam Cicero per eloquentiam æternum sibi comparasset nomen, eam quoque, quæ ex sapienter ac præclare gestis in Republicæ administratione sequi solet, vendicare sibi cuperet. *MAT. l. VIII.*

Caligula Princeps amentis prorsum, atque omni scelere imbutus, cum per virtutem sciret, se nominis diuturnitatem non assecuturum, temporibus suis palam optare se aiebat, ut ingens aliquid malum contingeret, de quo diu homines loquerentur, quemadmodum regnante Augusto primo, Variana clades fuerat, et sub Tiberio, Hidenis ruina theatri, in qua viginti duo millia hominum oppressa fuerunt. *Ibid.*

Cum Commodus Imperator fama nomen suum extendere cuperet, Carthaginem a nomine suo Commodianam appellavit; subla-toque de Neronis colosso capite, suum pro-

Neroniano imposuit, item, menses quosdam a se compellavit. *Ibid.*

FUGA. — Phocion, cum inter orandum ejus sententiam universa concio magno assensu excepisset, ad proximos conversus, me miserum, inquit; vereor enim, ne quod mihi stultum verbum exciderit. *PLUTARCH. in Phoc.*

Erentinus monumentum sibi extrui vetuit his verbis: Impensa monumenti supervanea est; memoria nostra durabit, si vita meruimus. Excelsi animi est, cum præclara gesseris, gloriam contemnere. *ERASMUS, l. V, Apoph.*

Demosthenes, antequam eloquio Græco innotuisset, operosioris cultus nitorem appetiisse dicitur; faciebat enim a purpura vendi caudicem; ac postquam faciundæ famam assecutus est, toga vilioris contentus dicebat, malle se a seipso, quam a veste aut cultu exquisito, gloriam quaerere; quem enim suus a tollit honor, vilitatem alienam non deprimere; sed nec alienum erigere honorem, quem sua vilitas humo affigit. *DREX. in amuss. l. II, c. IV, § 6.*

DAMNUM. — Thurinus Verronius, quia Principis benevolentiam simulato commendationis beneficio vendere solitus erat, a Severo Imperatore fumo perire jussus est, quod fumum vendidisset. *FABER. conc. III, in fer. cin.*

Herodes Rex, quia a plebe sibi occini permisit: Dei voces, et non hominis: confestim percussus ab Angelo, et a verbibus consumptus expiravit. *ACT. XII, 21.*

SIMILITUDINES.

QUALITAS. — Sicut basiliscus neminem interficit, nisi quem prius ipse viderit; quod si vero ipse prius videatur, interit; ita et vana gloria cæcum quidem, negligentem, ac videri ab hominibus volentem lædit, non tamen perinde eum, qui prius ipsam viderit, hoc est, qui consideraverit, quam vana, falsa et perniciosa sit. *S. BERN. s. XIV, in Ps. Qui habitat.*

Sicut umbra corporis, quocumque colore corpus imbutum sit, semper nigra est; sic omnis sæculi gloria vana est, quocumque ex objecto nascatur. *BUSÆUS in Ponar. V. Glor. vana. n. 6.*

Sicut larva occultat vilitatem hominis usque ad vesperam, dimisso autem theatro, nunquidem apparet, quod est; ita si post

multas tuas laudes auditas donum revertaris, solus sis, omnis gloria defluat. S. CHRYS. *ho. XLIII, ad pop.*

Sicut chamæleon non alio pascitur alimento, quam aeris, et idcirco os semper hians, et apertum habet; ita quosdam aura popularis alit, nec quidquam captant præter inanis laudes, et gloriam. *Roterod. in simil.*

Sicut lumen magis prodest iis, qui vident, quam illis, qui videntur; sic gloria magis confert iis, qui eam sentiunt, quam quibus contingit. *PLUTARC. in mor.*

Sicut milvus alte quietem ascendit, et volat, sed semper humum spectat, ut prædam rapiat; sic vanæ gloriæ cupidi multa quidem præclara frequenter agunt, sed semper ad laudes hominum inde captandas intuenti. *Stapl. th. II, in Dom. III, Adv.*

Sicut summa dementia foras, ruinosi alicujus parietatis rimas pretiosissimis pillis implere atque fulcire; sic pro virtute humanos favores desiderare, et rem cælo dignam vilis pretio exponere. *Idem t. III, in Dom. III, post Epip.*

Sicut merito stultus crederetur, qui aquam perpetuo hauriret; ita et qui opera sua propter laudes hominum perficit. *A senius apud Sur. f. 257.*

Sicut amygdalus, quia florem cito emittit, flante vento celeriter amittit; sic qui virtutem suam facile, et cito ostentant, cito quoque amittunt. *Stapl. l. c.*

Sicut mulier ante tempus pariens partum imperfectum producit; sic qui ante mortem laudari cupit, nihil vere perfectum agat. *Ibid.*

Sicut fructus arborum, quæ justa viam publicam plantatæ sunt, raro matureseunt; quia ante maturitatem a prætercuntibus colliguntur; ita virtutum opera, quæ in conspectu hominum patrantur, raro matura, ac perfecta inveniuntur. *Ibid.*

Sicut probatur in conflatorio argentum, et in fornace aurum; ita probatur homo ore laudantis. *Prov. XXVII, 21.*

Sicut pueri ludentes ex fono coronas alieni imponunt, coronatum autem suum post tergum irrident; sic sæpe fit, ut, qui te in faciem prædicant, apud seipsos clanculum subsannent. S. CHRYS. *ho. XVII, in epist. ad Rom.*

Sicut mulier quotidie se ornans, ut alienorum viliorum oculis placeat, merito non levem marito suo displicentiam generaret;

ita et is non minus displicet Deo, qui laborat, ut hominibus placeat. *Stapl. l. VII, in Dom. XI, post. Pent.*

Sicut venti globus convolvit stramina, et in altum evehit, mox tamen iterum dimittit; sic gloria inanis repente evehit hominem, sed repente etiam deserit. *Fabber. conc. III, in Fer. cin.*

Sicut aranea multo quidem labore telas texit, ut muscas capiat, sed illæ levi vento, aut motu rumpuntur; ita qui muscas vanæ gloriæ captant, telas arancarum texunt, teste Isaia. *Is. LIX, 3. Ibid. n. 9.*

Sicut pro necessitate quidem cibus sumitur, sed in ipsa comestione furtim gula surrepit, et edendi delectatio miscetur; ita licet opera nostra cum optima intentione inchoentur, facile tamen vanæ laudis, et gloriæ cupido, ac delectatio irrepit. S. GREG. I. XXXV, *mor. XVI.*

Sicut arbor, quo altius se erexit, tanto ventorum vim vehementius sentit; ita quo plus quis majoribus operibus attollitur, eo ampliori ab ore laudantium flatu fatigatur. S. GREG. I. XXXII, *mor. v.*

Sicut gulosi, et honestatis expertes, ad regale convivium vocati, nec congruum horum expectantes, parvulorum infantium more suam corrumpunt lætitiæ prævenientes, et vilioribus seipsos cibis saturantes; ita et hi mercedem hic acquirentes, et acceptantes, futuram dimittunt. S. CHRYS. *ho. XLVI, ad pop.*

Sicut febris maligna extrinsecus non apparet, quia intus operatur, et decipit; ita facit vanæ gloriæ, quæ est majoris malignitatis; foris ostendit alienationem a laudibus, contemptus humanæ gloriæ, at intus in corde complaceat sibi de bona, quam habet apud alios, existimatione. *MANSI, disc. III, n. 6.*

FRUGA. — Sicut divites divitias suas abscondunt, ne surripiantur; ita et qui spirituales divitias habet in animo suo, illas abscondit, ne has per inanem gloriæ prædatore animarum furentur. S. BASIL. *in Ps. CXVIII.*

Sicut amygdali nucleus triplici sub cortice latet; ita virtus in animi habitu recondit non in corporis est conspectu. *Procopius ap. Mansi, disc. IA, n. 9.*

Sicut apes flores collectos sine dilatione ad alvearium deferunt, et intra favum recondunt; ita sancti viri opera sua in animo abscondunt, ne ab inani gloria corrumpantur. S. ASTOCH. *ho. XLV.*

Sicut celebriores, ac peritiores pictorès

imagines plane nudas depingunt, ut hac ratione magistralem artem suam cunctis notam faciant, ac manifestam; alii vero pictores minus periti talibus imaginibus, et figuris depingunt coloribus, ut undequaque, excepta facie, apparent vestitæ, nec frustra; sic enim minus subjiciuntur censuræ deerroribus hujus artis faciendæ; ad eundem modum sancti, qui sunt perfectiores, magisque habiliter in virtutibus, et spiritu perfectionis, liberius functiones publicas obire, ac sine periculo propriæ complacentiæ, et vanæ gloriæ in conspectu populi exercere possunt stupenda, et sancta opera: *Uti glorificent Patrem, qui in cælis est.* At illis, qui adhuc imperiti sunt in virtute, et in ea nondum satis fundati, facile incurrere possunt periculum vanæ gloriæ. Quapropter attendant, ne justitiam faciant coram hominibus, cauti sint, et circumspici. *MANSI, disc. VI, n. 41.*

Sicut, qui in itinere deprædari formidat, abscondat, necesse est, bona quæ portat; ita qui merita, ac virtutes suas salva cupit, occultas tenere debet. S. GREG. I. V, *mor. c. XXX.*

Sicut mercator stultissime ageret, qui vilissimo et incerto pretio merces venderet, cum certo, et amplissimo posset; ita non minus inepte agit, qui humanam gloriam tam incertam, et instabilem pro operibus suis ambit, et accipit, cum summam, certamque Dei laudem pro ea habere possit. *Stapl. c. III, in Do. III, Epiph.*

Sicut indutus purpura, et sericeo, si ei lacerna immunda injiciatur, declinat illam, et fugit, ne indumentum commaculet; sic viri sancti virtutes præclarissimas induti, humanam gloriam devitant, ne ab ea dehonententur. S. DOROTH. *doct. II.*

Sicut Luna, quo magis fulget nobis, hoc magis a sole distat; ita plerumque id, quod magis placet hominibus, displicet Deo.

Sicut puerulus, quando canis insiliens placentalam vult auferre, mox eam patri, aut matri quasi defendendam porrigit; ita et nos, quando diabolus opera nostra eripere nobis per vanæ gloriæ insultum cupit, per bonam intentionem Deo, aut B. Virgini custodienda offerre debemus. S. CHRYS. *ho. XXXV, in epistol. ad Hebr.*

Sicut pauper, si parum purpuræ laceris vestibus adjecisset, stulte gloriaretur; ita et qui de uno vel altero opere laudem ambit,

insipienter agit, cum plurimo pleraque imperfecta habeat. *Balth. Alv. in vita cor. II.*

Sicut puer, qui Magistro eleganter manum ejus lucente, et scribeate, atramentum super papyrus effunderet, stulte utique gloriaretur; ita et homines illi insipientes merito creduntur, qui præclaris operibus, quæ Deus per illos operari decrevit, suas imperfectiones miscent. P. TUSCAN. *in font. p. 2, cor. II.*

Sicut iis, qui furto assueti sunt, consultissimum est, occasiones furandi fugere; sic iis, qui Deo per vanam gloriam suam honorem furari assueverunt, optimum est fugere hominum conspectum.

Sicut phiala crystallina radiis Solis illustrata pessime ageret, si sibi splendorem illum adscriberet; ita non minus peccant, qui dona desursum descendencia sibi ascribere, et ex iis vanam gloriam accupari præsumunt. *Petrus Penney. in Isaïog. diss. I.*

DAMNUM. — Sicut non potest simul herba crescere, et semen nasci; ita impossibile est, ut laudem, et gloriam sæcularem habentes simul etiam cœlestem fructum faciant. *Vit. FF. I. III, n. 113.*

Sicut cera a facie ignis solvitur; ita anima per laudem resoluta perit ab intentione sua. *Ibid. n. 14.*

Sicut sevi quidam venti in tranquillum mare delati totum ab imo subvertunt, ita ut arena cum undis misceatur; sic excoecat mentis impetum gloriæ furor. S. CHRYS. *ho. XLIII.*

Sicut gallina, dum ovum cantu prodit, easam præbet, ut auferatur; sic qui virtutes suas statim prædicant, aut prædicari cupiunt, id agunt, ne illos virtutum actus amplius producant. *Stapl. c. III, in Dom. III, post Epip.*

Sicut navis, quæ multos fluctus transit, multasque tempestates effugit, in ipso autem portu tandem in scopulum impingit, jacturam totius in se reconditi thesauri facit; ita qui post multos labores, ac virtutes linguam, et mentem a cupiditate ludis non temperavit, in ipso portu naufragium fecit. S. CHRYS. *ho. de perfect. Evang.*

Sicut manus Moysi extra sinum extracta lepra percussa apparuit; sic opus bonum intra sinum cordis manens sanum, et integrum manebit, foras prodiens, vanitatis lepra inficietur. *Stapl. l. V, in Dom. pass.*

Sicut columbæ incaute in aere circumvæ-

litantes et quasi de volatu sibi plaudentes, subito ab accipitre invaduntur, et perimuntur: ita qui de suis operibus vanam gloriam quaerunt, sibi que complacent, diabolo in prædam cedunt. *Ibid.*

Sicut olim vermiculus a Domino paratus ascensu dilecti percussit hederam Jonæ, et statim exaruit; ita vermiculus vanæ gloriæ non a Domino, sed ab hoste humani generis, advectus percutit studia hominum, ut quod ad meritum attingit, statim arescat, et pereant. JAC. ALV., t. II, l. I, p. 2, c. XVI.

Sicut luxuriosi, et muliebres homines ab uxoriis velut mancipia tractantur, et continentur; sic qui ab inanis gloriæ cupiditate semel subacti sunt, ab eadem in turpissima vitiorum servitute detinentur. S. CHRYS., h. LXIII, in *Math.*

Sicut rubigo consumit fulgorem ferri, et tinea corrodit subtile pannum; ita idem prorsus damnus operantur rubigo, et tinea vanæ gloriæ, devorant animæ merita, et monetam congregatam pro comparanda æterna gloria consumunt. MANSI, *disc. v*, n. 40.

Sicut hedera arborem complectitur, ut, cum altius se sustulerit, radicem arefaciat; sic inanis gloria juxta virtutes nascitur, ut non recedat, prorsusquam vim illarum excideret. S. NILUS, *orat. 7. de van. glor.*

MOTIVA.

Quia hoc vitium Deo singulariter est exorsum: eripere illi cupiens quod unice sibi reservavit, scilicet gloriam, de qua dixit: Gloriam meam alteri non dabo. IS. XLVIII, 15.

Quia diabolicum est vitium: Ut qui unice quaerit gloriam Dei in se transferre, et pro Deo adorari, et coli.

Quia odiosum est vitium: Sicut enim Saul, quando audivit cantare David: Percussit Saul mille, et David decem millia: non recis illum ab eo tempore oculis respiciebat, ita idipsum ejusmodi laudis humane venatoribus contingit.

Quia periculosum est vitium: Nam, teste Cassiano, omnia vitia superata marcescant, et devicta per singulos dies infirmiora redduntur; hoc vero dejectum auctius convalescit. (CASS. s. XI, *inst. VI.*) Cujus aliam causam reddens Sanct. Chrysostomus sic loquitur: Nullum malum est, quod non habeat contrarium bonum, excepta vana gloria;

ita quantavis bona feceris volens compescere vanam gloriam, tanto magis excitas eam. Et causa est ista, quia omne malum ex malo nascitur, sola autem vana gloria de bono procedit, et ideo non extinguitur pro bono, sed magis nutritur. S. CHRYS., h. XV, in *Math.*

Quia servile est vitium: Non enim potest gloriæ servus homo non omnium servus esse, et ipsis vilior mancipiis (ut recte advertit S. Chrysostomus; nec enim talia præcipimus servis, qualia captivis suis). S. CHRYS., h. XLIII, *ad pop.*

Quia vanissimum est vitium: Uti pulchre Sanctus Chrysostomus ostendit his verbis: Hæc inanis gloriæ natura, ut statim decidat. Nihil hominum gloria vilis. Nonne vides personas, quamdiu in scena versantes induuntur, quam sint pulchræ, et splendide? potes mihi talem aspectum in veritate monstrare? nequaquam. Numquid nunquam earum amore captus es? non. Quare? Quia vacuæ sunt, et imitantur pulchritudinem, pulchræ tamen non sunt. Similiter et gloria inanis est, et gloriæ quidem imitari potest, non tamen est gloria. S. CHRYS., l. c.

Quia nocentissimum est vitium: Quia omnem operum mercedem destruit. Quid enim a Deo accipies, inquit Sanct. Chrysostomus, qui nihil Deo dedisti? nam quod propter Deum fit, Deo datur, et ab eo accipitur: quod autem propter homines fit, in ventos effunditur. Quid enim est hominum laus, quam ventorum transeuntium sonus? (S. CHRYS., h. XIII, in *Math.*) Hinc Ezechie, quod divitias suas ostenderit Legatis Babylois dictum est a Propheta: *Audi sermonem Domini: Ecce dies venient, et auferentur omnia quæ sunt in domo tua, et quæ condiderunt patres cujusque in diem hunc, in Babylone, non remanebit quicquam, ait Dominus.* IV. Reg. xx.

Quia iniquissimum est vitium: Si enim studio vitia nostra abscondimus, ne humanam gloriam amittamus: quanto majori cura dissimulanda virtutes sunt, ne celestis gloriæ jacturam faciamus, inquit recte Sanct. Bernardus.

Quia sicut origo fontium, et fluminum omnium mare est: ait S. Bernardus: *ita virtutum, et scientiarum Dominus Jesus Christus*: Quis enim Dominus virtutum, nisi ipse est Rex gloriæ? Sed juxta Annæ Canticum, idem ipse Deus scientiarum Dominus est. Continentia carnis, cordis industria, volun-

tatis rectitudo, ex illo fonte manant non solum, sed et si quis callet ingenio, si quis nitet eloquio, moribus placet, inde est, inde scientiæ, inde sapientis sermo. Quid? Casta consilia, justa judicia, saneta desideria, nonne rivuli fontis illius sunt. (S. BERN. *apud Stapl.* t. III, in *Dom.* III, *post Epip.*) Ad locum ergo, unde exeunt (sic consulti Sanct. Bernardus) revertantur flumina gratiarum, ut iterum fluant. Revertantur ad suum principium celeste proflavium, quo uberius terra refundatur. Qualiter inquit, qualiter dicit Apostolus: *In omnibus gratias agentes*; quicquid sapientiæ, quicquid te virtutis habere confidis, Dei virtuti, et Dei sapientiæ deputa Christo. Et quis tam insanus ait, ut aliunde præsumat? S. BERN., s. XII, in *Cant.*

Quia Deus operatur in nobis velle, et perfecere: non nobis proin, sed nomini ipsius danda gloria est. (MANSI, *disc. VIII*, 3.) Unde recte Sanct. Bernardus: Sufficit mihi, ait, grater suscipio quod relinquis, et relinquo, quod retines. Sic placet, sic mea interesse non dubito. Adjuro gloriam prorsus, ne forte si usurpavero non concessum, perdam merito, et oblatum. S. BERN., l. c.

Quia stultum est pro tam vili pretio merces tam pretiosas vendere: uti recte ostendit Mansi dicens: Si ex mercibus in foro divenditis lucratus fuisses thesaurum sufficientem ad te, tuamque familiam ditandam, venderesne illum alicui, qui non nisi mera verba, quibus te palparet, laudaret, ac prædicaret, vicissim reponeret? *Negotiamini, dum venio*: ait Salvator noster. Opera virtutum, facta in amicitia Dei, sunt merces, quibus possumus negotiari, et lucrari Paradisum: Deus solvit illa remuneratione æternæ gloriæ, hæc tamen conditione, si facta, et relata fuerint ad ipsius gloriam; nam si fiant ad capiendum laudem, et honorem ab hominibus, jam aperte se declarat: *Amen dico vobis, receperunt mercedem suam.* MANSI, *disc. VIII*, n. 3.

Quia solus Deus, utpote spirituum ponderator, est competens aestimator, et remunerator. Unde iterum idem Auctor hanc similitudinem proponit: Pingamus, et imaginemur nobis, unam invenisse gemmam pretiosam, qui pretium illius scire cupiens, accedit quemdam lapicidam amicum suum, gemmam inventam hic aestimat unum valere scutum, cum vere valeat mille. Si a me pet-

tis, uter illorum plus erraverit, existimarem illum, qui exiguo polens judicio gemmam detulit ad lapicidam, ut ignarum ad aestimandum valorem illius, et non aurifabrum, aut alium, qui gemmarum habet notitiam. Quid hoc exemplo inferre volo? opera, quæ facimus in gratia Dei constituti inastimabilis valoris sunt, et pretii, is enim comparamus regnum celorum; at si a mundo, aut ab hominibus præstolemur, et exigamus operum nostrorum valorem, aestimationem, laudem, et applausum: *Animalis homo percipit ea, quæ sunt Spiritus Dei, non aestimant illa justo, et digno pretio.* Quapropter solus Dei aestimatio, et judicio, et remunerationi ea submittamus, operantes omnia ad ejusdem honorem, et gloriam. *Id.* n. 41.

MEDIA.

Considerare Dei laudem offerentis presentiam: Hæc enim pluribus aestimanda est, quam si ab omnibus hominibus et Angelis simul sumptis omni possibili conatu quis laudaretur. Et propterea facili labore obtineri potest, cum plus non requiratur, quam ut quisque, quantum in se est, faciat. Hoc medium suadens Sanct. Chrysostomus: Non vides, inquit, in equorum ludis, quomodo, hi, qui equos agitant, non advertunt plausum populi assidentis, nec voluptatem ex eo plausu capiunt, sed in unum Regem in medio sedentem oculos intendunt, ac ad nutum illius attendentes, totam multitudinem despiciant. Hos et tu imiteris non magnifici- cando hominum famam, sed sententiam justi judicis expectando, atque ad nutum ejus omnia dirigendo. (S. CHRYS., h. v, in *Cant.*) Hinc merito Sanct. Basilii interrogatus, quomodo quis humane laudis captandæ vitium declinare possit? respondit: Si tibi certo persuaseris, ubique Deum adesse. Siquidem est nemo, qui, cum in oculis Domini sit cum illius dedecore, conservo suo mali gratiosus esse, quam Domino. S. BASIL., *reg. brev. q. XXXV.*

Considerare aliorum virtutes, et dona: Sic Abbas Isidorus exemplo suo docuit, qui, si occurbat ejusmodi tentatio, dicere solebat: Numquid talis es, qualis magnus Antonius? vel alii Patres, qui Deo tan opere placuerunt? PENNEQ., in *Isagog.*, *disc. I*, § 6.

Considerare suas imperfectiones: Sic Sanctus Gregorius suavit, dicens: Cum bona,

Frates, agitis, semper ad memoriam mala acta revocate. Ut dum caute culpa conspicitur, numquam de bono opere incaute animus lætetur. S. GRÆG. in h. apud Grav. fo. 597, loc. com.

Considerare illam Christi sententiam: *Cum feceritis omnia, quæ præcepta sunt vobis, dicitur: Servi inutiles sumus: quod debuimus facere, jecimus.* Hoc medio Abbas Moyses usus est, dum pulsatus assulta vanæ gloriæ quærebatur: an omnia Dei mandata implesset, inimicos diligeret, de eorum bono gauderet? an se omnium peccatorum maximum diceret? an illud Christi implesset: Cum feceritis omnia etc.? Si eo non pervenisset, non haberet, unde gloriaretur. LUC. XVII, 40. *Penæneg.*, l. c.

Considerare exitum, et vanitatem omnium rerum humanarum: Sic S. Basilius suavitatis, dicens: Attende tibi ipsi. Mortalis enim tu; quippe terra es, et in terram abibis? Ubi jam, die, qui civitatum amplissimos Magistratus capessabant? Ubi Rhetores invicti? Ubi exercituum Duces? Ubi Tyranni? Nonne omnia pulvis? non sunt in fabulam versa omnia? memoria vitæ eorum in quam paucis ossibus retinetur. S. BAS. *ho. III, in Verba Moys.*

Considerare vanitatem, falsitatem, et instabilitatem laudis humanæ: Qui enim hodie tecum sunt, cras contrariari possunt (PHIL., I. II, c. 1, § 3.), et e converso sæpe ut aura vertuntur, quemadmodum recte Thom. Kemp. dixit: Et propterea, ut idem in sequenti quopiam capite dixit: Non es sanctorum, si laudaris; nec vilior, si vituperaris. Quod es, hoc es, nec major dici vales, quam Deo teste sis.

Considerare, quod spernendo, melius et certius obtineatur vera gloria. Ita S. Chrysostomus suavitatis his verbis: Quoties difficile existimas contemnere gloriam, ista tecum animo versa; si hanc despexero, Deo æqualis, id est, mitis efficiar; prolinusque subit contemptus gloriæ ex animo. (S. CURTYS, *ho. II, in epist. ad Titum.*) Nimirum velut umbra corpus, ita gloria, ubique virtutem, sequitur, teste S. Hieronymo; (S. HIERON. *epist. XXII, ad Eust.*) ita ut, quemadmodum Cassianus ait: In solitudine quoque cunctorum mortalium consortia gloriæ causa fugientem persequi non desistant. Quantoque universum quis amplius vitaverit mundum, tanto eum acrius insectetur. CASS., I. II, c. VI.

Assuefacere se ad intentionem puram singu-

lis operibus præmittendam, eamque Deo quotidie sincere dedicare: Uti Cassianus monet: Athleta Christi, qui verum, et spirituale agnomen certare desiderat, hanc multiformem bestiam tali remedio poterit evadere, si primus nihil proposito vanitatis, et inanis gloriæ capessenda gratia fieri permittat. Deinde, que bono initio fecerit, observatione simili custodire nitatur. (CASS., I. II, c. XVIII.) Idem medium insignis quidam spiritus Magister suavitatis; unde si postea superveniret vana gloria, appetitus laudis, propria æstimationis, et applausus mundani, qui horum honorum operum meritum suffurari nitentur, statim opponerent, et dicerent, omnia bona ista opera jam esse donata, imo adeo consecrata Deo, ut amplius profanari non possent. MANSI, *disc. II, 40.*

Sua opera tegere; uti Mansi sequenti discursu suadet: Inter alias ordinationes a Deo præscriptas ipsi Moysi in lib. Exodi, hoc quoque ei mandatum fuit: *Duos quoque Cherubim aureos, et productiles facies, ex utraque parte oraculi. Cherubin unus sit in latere uno, et alter in altero. Utrumque latus propitiatorii tegant expandentes alas, et operientes oraculum, respiciantque se mutuo versus vultibus in propitiatorium, quo operienda est arca.* Verum si oraculum erat, ex purissimo auro, et aspectu nobile, si propitiatorium pariter miræ erat pulchritudinis, cur noluit illa patere omnium conspectui, et esse delecta, utrumque latus propitiatorii tegant? Verum semper est axioma illud Apostoli: *Omnia in figura contingebant illis.* Audiamus ex Oleasto mysterii hujus explanationem: Considera, quid te hic admoneat Deus summus benefactor, et nihilominus tectus, ut te doceat benefacere, et nolle videri in bonis operibus: nolle velle videri, jam enim mercedem tuam accepisti, non aliam in futuro sæculo habiturus. Vultisne scire causam, cur Cherubini describantur quatuor instructi alis? annon duæ, quibus in altum se elavarent, sufficebant, præsertim cum sint puri spiritus: observandum, per Cherubinos denotari scientiam, et sapientia præditos; et quis ignorat, quod scientia inflat? facile est, multa scientem irretiri a vana complacentia, et ostentatione, ideoque necessariae sunt adhuc duæ aliæ alæ, ad occultandam, et velandam sapientiam, quæ illucescit; Non plus sapere, quam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem. Hugo de S. Victore in præfatu textum scribit: Duabus alis a terrenis se elevat, et duabus

alis, ne oculis vana gloria videatur, corpus velat. MANSI, *disc. IV, n. 1. Exod. xxv, 18.*

Oblivisci suorum operum; uti S. Chrysostomus suavitatis dicens: Sic sunt etiam divitiarum virtutum, si eas in memoria quasi venales assidue portemus, armamus hostem, irritamus inimicum, et dolosum invitamus ad furtum; si vero nemo altar id scierit, nisi quem nulla occulta latere possunt, tutissimo in loco pretiosa consistent. Subdit deinde nobilem hanc sententiam: Satis tectus thesaurus recte factorum oblivio. S. CURTYS, *hom. VII, in Matth.*

Christi exemplum ob oculos ponere; uti Oleaster suavitatis his verbis: Quid facitis, filii Adam, vanissimum genus, quærentes populi frequentiam, ac populosas urbes ad ostentandam gloriam, ac divitias vestras, cum videatis Deum vestrum tam latenter velle ostentare divitias gloriæ suæ? Uni soli, in solitudine, et secretiori montis supercilio, a quo homines, et jumenta arceri jubet, gloriam suam ostendit, neque solum homines, sed etiam jumenta suspecta habet, cum gloriam suam ostendere vult. Quod confirmat exemplo adducto de Thabor, ex quo hanc deducit conclusionem: Considera discrimen. Nos si injuriam pati debeamus, latebras, et solitudines quærimus; si quid vero honoris ostendendum est, publica loca. Christus vero ad dedecora, et ignominiam populosam urbem requirit, ad gloriam vero ostendendam, secretissimum montem. *Oleas. in c. XXXIV, Ex.*

Sui ipsius habere cognitionem profundam, juxta illud Thomæ Kempensis: Qui bene seipsum cognoscit, sibi ipsi vilescit, nec laudibus delectatur humanis. THOMAS KEMPENS., I. I, c. II.

Virtutes altissimas sibi proponere, exemplo illius Monachi, qui altissimarum virtutum appellationes in cella scripsit, et quando a vana gloria tentabatur, eas legens dicebat sibi: Cum has omnes possederis, tunc scies, quam longe adhuc a Deo sis, et servus inutilis. S. CLAU., *grad. XXV.*

ASCETICA.

In primis nosse debet Asceta, cur gloria soli Deo sit ascribenda, id quod Josephus Mansi sequenti similitudine apte demonstrat: Imaginemini, inquit, vobis, duos sociali fodere junctos operam dare mercaturæ, et lucrum inde emergens inter se partiri, quorum unus

adhibeat laborem, et industriam, alter subministret summam capitalem pecuniæ; ad eum modum considerari potest, presentem vitam a Deo datam esse hunc in finem, ut negotiemur, et lucrum ingens faciamus (*negotiamini dum venio*) non alterius profecto rei; nisi æternæ, et cœlestis gloriæ; in hujus tamen mercaturæ exercitio non negotiatur solus homo, neque Deus vult esse solus, unde celebris est illa D. Augustini propositio: Qui creavit te sine te, non salvabit te sine te; Deus dicitur subministrare, et numerare summam capitalem, videlicet, divinam gratiam, qua lucrari possumus, dicebat namque Apostolus: *Deus operatur in vobis velle, et perficere pro bona voluntate; non ego, sed gratia Dei mecum.* Homo et contra adhibet voluntatem, arbitrium, industriam, et diligentiam suam; in hac ergo partitione Deus contentus est lucro honoris, et gloriæ; Invisibili soli Deo honor, et gloria: deinde vult, ut nobis in futura vita cedat gloria; non vana, sed essentialis, immortalis, et beata. MANSI, *disc. I, n. 8.*

Nosse debet, quod ad extirpandam omnimodo vanam gloriam requiratur, ut opera sua non tantum ante alios, sed etiam ante se ipsum abscondat, uti sapienter S. Bernardus advertit, super illa Christi verba: *Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro: sic discurrens: Necessæ igitur est abscondere interim, si quid habemus boni, quoniam thesaurum regni celorum, qui inventi homo, abscondit; necessaria ergo est hæc absconditio, non solum ante oculos aliorum, sed etiam multo magis ante seipsum. Ubi S. melillius Doctor tangit rem magni momenti, et emolumentum, quod nimirum vanam complacentiam, et inanem gloriam de nostris operibus apud alios non solum; sed etiam secreto apud nosmetipsos fugere debeamus, cogitantes, et omnino existimantes, nihil boni nosse effecisse: Id quod ipse Christus tibi indicavit, dum dixit: *Nesciat sinistra tua, quid faciat dextera tua.* (MATTH. VI. S. BERN. in c. XIII. *Matth.*) Super quæ verba S. Chrysostomus, hic quoque ait: non manus voluit intelligi, sed exaggeratum posuit hunc sensum: Si inquit, positum est, te ipsum quoque ignorare quod facis, sit tibi hoc prorsus in studio, et si fieri potest, nec manus, quibus id peragitur, conscia sint. (S. CURTYS, *hom. XIX in Matth.*) Cui consentiens Doctor Angelicus: Per sinistram, inquit, intentio perversa designatur vanæ laudis, per*